

of. the instance given in K. P. 7; उदेति सविता ताम्रस्ताम्र एवास्तमेति च, where ताम्र is repeated to show that the sun that rises red sets also red.

प्रतिनिर्यातनम् 1 Retribution, retaliation. -2 Returning, giving back.

प्रतिनिविष्ट a. Perverse, obstinate, hardened. -**Comp.** -**मूर्खः** a perverse fool, confirmed blockhead; न तु प्रतिनिविष्टमूर्खजनचित्तमाराधयेत् Bh. 2. 5.

प्रतिनिवेशः Obstinacy, obdurateness.

प्रतिनिवर्तनम् Returning, return. -2 Turning away from.

प्रतिनिष्क्रयः Retaliation, retribution.

प्रतिनिष्पूत p. p. Cleansed, winnowed.

प्रतिनुद् 6 U. To ward off, repel, repulse.

प्रतिनोदः Repelling, repulse.

प्रतिपद् 4 Ā. 1 To step or go towards, approach, resort or betake oneself to; उमामुखं तु प्रतिपद्य लोलाद् द्विसंश्रयां प्रीतिमवाप लक्ष्मीः Ku. 1. 43. -2 To enter upon, step upon, take, follow (as a way &c.); इतः पन्थानं प्रतिपद्यस्व Ś. 4; प्रतिपत्स्ये पदवीमहं तवं Ku. 4. 10. -3 To arrive at, reach, attain: मरणमप्यपराः प्रतिपेदिरे Śi. 6. 16. -4 To get, gain, obtain, share, partake; स हि तस्य न केवलां श्रियं प्रतिपेदे सकलान् गुणानपि R. 8. 5, 13; 4. 1, 41; 11. 34; 12. 7; 19. 55; तदोत्तमविदां लोकानमलान् प्रतिपद्यते Bg. 14. 14; Śi. 10. 63. -5 To accept, take to; प्रतिपत्तुमृग्य घटते च न तव नृपयोग्यमर्हणम् Śi. 15. 22; 16. 24. -6 To recover, reobtain, regain, receive; प्रायः स्वं महिमानं क्षोभात् प्रतिपद्यते जन्तुः Ś. 6. 31; Ku. 4. 16; 7. 22. -7 To admit, acknowledge; न मासे प्रतिपत्तासे मां चेन्मर्तासि मैथिलि Bk. 8. 95; Ś. 5. 23; प्रमदाः पतिवर्त्मगा इति प्रतिपन्नं हि विचेतनैरपि Ku. 4. 33. -8 To hold, grasp, seize; सुमन्त्रप्रतिपन्नराशिभिः R. 14. 47; -9 To consider, regard, deem, look upon; तद्धनुर्ग्रहणमेव राघवः प्रत्यपद्यत समर्थमुत्तरम् R. 11. 79. -10 To undertake, promise to do, take in hand; निर्वाहः प्रतिपन्नवस्तुषु सतामेतद् हि गोत्रव्रतम् Mu. 2. 18; कार्यं त्वया नः प्रतिपन्नकल्पम् Ku. 3. 14; R. 10. 40. -11 To assent or agree to, consent; तथेति प्रतिपन्नाय R. 15. 93. -12 To do, perform, practise, observe; आचार प्रतिपद्यस्व Ś. 4; V. 2 'do the formal obeisance'; शासनमर्हतां प्रतिपद्यध्वम् Mu. 4. 18 'act up to or obey'. -13 To act or behave towards, deal, do anything to any one (with gen. or loc.); स कालयवनश्चापि किं कृष्णे प्रत्यपद्यत Hariv.; स भवान् मातृपितृवदस्मासु प्रतिपद्यताम् Mb.; कथमहं प्रतिपत्स्ये Ś. 5; न युक्तं भवतास्मासु प्रतिपत्तुमसांप्रतम् Mb. -14 To give or return (as a reply); कथं प्रतिवचनमपि न प्रतिपद्यसे Mu. 6; न जाने किं तातः प्रतिपत्स्यत इति Ś. 4. -15 To perceive, become aware of. -16 To know, understand, become acquainted with, learn, discover. -17 To roam, wander. -18 To take place, occur. -19 To restore. -20 To permit, allow. -21 To take place, happen. -22 To go back, return. (-*Caus.*) 1 To give, present, bestow,

confer upon, impart; अर्थिन्यः प्रतिपाद्यमानमनिशं प्राप्नोति वृद्धि पराम् Bh. 2. 16; Ms. 11. 4; गुणवते कन्या प्रतिपादनीया Ś. 4. -2 To substantiate, prove, establish by proof; उक्तमेवार्थ-सुदाहरणेन प्रतिपादयति. -3 To explain, expound. -4 To bring or lead back, convey or transport (to a place) -5 To regard, consider. -6 To assert, declare to be, represent. -7 To procure. -8 To effect, accomplish. -9 To communicate, teach. -10 To appoint to, install (loc.). -11 To prepare, get ready. -12 To dispose off; एष हि न्यायो यदन्यत्र कृतार्थमन्यत्र प्रतिपाद्यते ŚB on MS 4. 2. 21

प्रतिपत्तिः f. 1 Getting, acquirement, gain; चन्द्रलोक-प्रतिपत्तिः; स्वर्गो &c. -2 Perception, observation, consciousness, (right) knowledge; वागर्थप्रतिपत्तये R. 1. 1; तयोरभेदप्रतिपत्तिरस्ति मे Bh. 3. 99; गुणिनामपि निजरूपप्रतिपत्तिः परत एव संभवति Vās. -3 Assent, compliance, acceptance; प्रतिपत्तिपराङ्मुखी Bk. 8. 95 'averse from compliance, unyielding'. -4 Admission, acknowledgment. -5 Assertion, statement. -6 Undertaking, beginning, commencement. -7 Action, proceeding, course of action, procedure; वयस्य का प्रतिपत्तिरत्र M. 4; Xu. 5. 42; विषाद-लुप्तप्रतिपत्तिविस्मितं सैन्यम् R. 3. 40 'which did not know what course of action to follow through dismay'. -8 Performance, doing, proceeding with; प्रस्तुतप्रतिपत्तये R. 15. 75. -9 Resolution, determination; कैकेय्याः प्रतिपत्तिर्हि कथं स्यान्मम वेदने Rām. 2. 22. 16; व्यवसायः प्रतिपत्तिनिष्ठुरः R. 8. 65. -10 News, intelligence; कर्मसिद्धावाशु प्रतिपत्तिमानय Mu. 4; Ś. 6. -11 Honour, respect, mark of distinction, respectful behaviour; सामान्यप्रतिपत्तिपूर्वकमियं दारेषु दृश्या त्वया Ś. 4. 17; 7. 1; R. 14. 22; 15. 12; तत् कस्मादेतस्मिन् महानुभावे प्रतिपत्तिमूढा तिष्ठसि Nāg. 1; यत्स महानुभावो बाह्मात्रेणापि अकृतप्रतिपत्तिः अदक्षिणेति मां संभावयिष्यति Nāg. 2. -12 A method, means. -13 Intellect, intelligence. -14 Use, application. -15 Promotion, preferment, exaltation. -16 Fame, renown, reputation. -17 Boldness, assurance, confidence. -18 Conviction, proof. -19 A rite from which no advantage accrues. -20 The concluding portion of an action. (In Daṇḍaviveka, G. O. S. 52, p. 259, it means punishment of an offence.) -21 Disposing of a matter or a thing which has served the purpose of something else; यद् येन प्रयोजनेन सम्बद्ध-मुत्पद्यते तत् तदर्थमेव न्याय्यम्। तस्यान्यत्र गमने प्रतिपत्तिरित्येतदुपपद्यते ŚB. on MS. 4. 2. 19. Also cf. एष हि न्यायो यदन्यत्र कृतार्थ-मन्यत्र प्रतिपाद्यत इति ŚB. on MS. 4. 2. 22; cf. also प्रतिपत्तिश्च विविककरणेन उपकरोति ŚB. on MS. 6. 4. 3. Hence प्रतिपत्ति-कर्मन् means 'a mere disposal' (as opposed to अर्थकर्मन्); किं शाखाप्रहरणं प्रतिपत्तिकर्म उतार्थकर्मैति ŚB. on MS. 4. 2. 10. -22 giving (दान); अपात्रे प्रतिपत्तिः Mb. 12. 26. 31; दानवारि-रसिकाय विभूतेर्वदिम तेऽस्मि सुतरां प्रतिपत्तिम् N. 21. 63. -23 Remedy (प्रतिविधान); प्रतिपत्तिं कां प्रत्यपद्यन्त मामकाः Mb. 7. 46. 3. -**Comp.** -**दक्ष** a. knowing how to act. -**पटहः** a kind of kettle drum. -**पराङ्मुख** a. obstinate, unyielding; Bk. -**प्रदानम्** Conferring promotion. -**भेदः** difference of view. -**विशारद** a. knowing how to act, skilful, clever; वायव्यमभिमन्त्र्याथ प्रतिपत्तिविशारदः Mb. 1. 227. 16.